

Verslag informatievergadering:

Spoorwegbedding Sint-Pieters

maandag 7 februari 2011, 20.00 uur
De Dijk, Blankenbergse Steenweg 221

Panel

de heer Patrick Moenaert, burgemeester
de heer Franky Demon, schepen voor Groen
de heer Willy Adriansens, sectorhoofd Groendienst
de heer Patrick Cardinael, adjunct-diensthoofd Groendienst
de heer Tim Verhofstadt, tuinontwerper, Groendienst
de heer Frederik Vandamme, landschapsarchitect, studie bureau ir. Ch. Lobelle
de heer Jean-Pierre Van Loocke, Communicatiedienst (moderator)
de heer Freddy Van Royen, Communicatiedienst (verslaggever)

Zaal

Een 60-tal aanwezigen, waaronder 1 verantwoordelijke van de pers.

1. Inleiding

De heer Jean-Pierre Van Loocke verzorgt de inleiding:

- verwelkoming
- voorstelling panel
- informatie over het verloop van de avond.

2. Korte situering (burgemeester Patrick Moenaert)

De heer burgemeester geeft aan dat het project hem nauw aan het hart ligt : toen hij op een zondag aan het fietsen was, viel het hem op dat de spoorwegbedding, die er momentaal wat verwaarloosd bij ligt, veel potentieel heeft. Hij contacteerde de dag erop meteen de heer Adriansens om hiervoor een geschikt project uit te werken.

De Blankenbergse Dijk in Sint-Pieters is een goed bewaard restant van een middeleeuwse dijk, vermoedelijk uit de 12^e eeuw. Op het einde van de 19^e eeuw werden hier sporen aangelegd voor het goederenvervoer naar de verschillende havendokken. Nu zijn die sporen in onbruik geraakt. Wat overblijft is een groen lint van zowat anderhalve kilometer met heel wat mogelijkheden. Het is de bedoeling die in te richten als een wandel- en fietstraject met spelinfrastructuur voor kinderen van verschillende leeftijdsgroepen. De inrichting kadert binnen de uitvoering van zowel het Speelruimtebeleidsplan als van het Mobiliteitsplan, dat in de aanleg van een fietsroutenetwerk voorziet.

Het Brugse stadsbestuur wenst dergelijk projecten goed toe te lichten en te bespreken met de bevolking. De ontwerpers van de Groendienst kregen de opdracht dit project uit te werken, en studiebureau Lobelle werd belast met de opmaak van het ontwerp voor twee toegangen tot de berm, één ter hoogte van het Park Ten Poele, en één ter hoogte van de Sint-Pieterskerklaan.

Nu is het al de tweede maal dat de buurt erbij betrokken wordt : op 25 juni vorig jaar werd er reeds gepeild naar de wensen van de bewoners. Die kregen de kans om in kleine groepjes het traject af te wandelen, en suggesties of opmerkingen te formuleren aan de Groendienst en de Jeugdinst. Er werd aan de hand van die suggesties een voorontwerp gemaakt, dat hier nu voorgesteld wordt.

3. Algemene voorstelling van het project (de heer Patrick Cardinael)

De spoorwegbedding sluit aan op enerzijds het nieuw aangelegde fietspad tussen de ring en het rond punt aan de Sint-Pietersgroenestraat, en anderzijds – aan de noordkant – op de historische Blankenbergse Dijk. Die is ter hoogte van de Blankenbergse Steenweg onderbroken door de spoorweg naar Zeebrugge en Knokke. Door de realisatie van dit project worden vier belangrijke groene kernen verbonden : het Park Ten Poele, het Ooievaars- en Duivekeetbos, de Sint-Pietersplas en het sportpark Tempelhof.

Eén van de doelstellingen van het Mobiliteitsplan is het realiseren van veilige fietsverbindingen tussen de verschillende 'hotspots' en groenzones op het Brugs grondgebied. Die fietsroutes zijn al uitgewerkt op Sint-Pieters, maar deze spoorwegbedding zal er ongetwijfeld nog een meerwaarde aan geven.

De Provincie West-Vlaanderen heeft drie jaar terug een volledig landschapsherstelprogramma uitgewerkt voor de historische Blankenbergse Dijk. In uitvoering hiervan is ondertussen de fietsersbrug aan de Spreuwenstraat gerealiseerd, en binnenkort wordt er gestart met de herbepplanting van de Blankenbergse Dijk ter hoogte van de Sint-Pietersplas. Naar aanleiding van het geplande derde spoor wordt er met Infrabel en de N.M.B.S. gezocht naar een mogelijkheid om ter hoogte van de oorspronkelijke historische dijk, terug een doorgang te maken onder de spoorweg naar Zeebrugge en Knokke.

De inrichting van de spoorbedding komt ook tegemoet aan het Speelruimtebeleidsplan, waarin erop gewezen wordt dat er voor dit deel van Sint-Pieters een gebrek is aan speelruimtes.

Tenslotte wijst de heer Cardinael erop dat het stadsbestuur zich voorlopig moet beperken tot het tracé tussen het rond punt aan de Vaartstraat en de aansluiting op de Palingstraat. Voor het stuk daar voorbij is het momenteel nog wachten geblazen, omdat Infrabel voorlopig nog verder wenst te beschikken over het vroegere vormingsstation, dat zal gebruikt worden als stapelplaats en werfzone voor de werken in het kader van de aanleg van het derde spoor.

4. Concrete invulling van het project - voorontwerp (de heer Tim Verhofstadt)

Er wordt een wandel- en fietspad voorzien op de oude spoorwegbedding dat de verbinding maakt met de vestingroute, de Palingstraat en de Blankenbergse Dijk. Op het einde van de Sint-Pietersgroenestraat komt er een nieuwe aftakking, zodat de fietsers die verbinding kunnen maken. In eerste instantie zal er

hier verlichting komen, dan komt er een wandel- en fietsverbinding die aansluit op het Duivekeetbos. Dit wandel- en fietspad van 2,5 meter breedte wordt aangelegd in rode asfaltverharding, zodat het mooi aansluit op het bestaande fietspad aan het rond punt. Tegenaan dit pad komt er een loopwaaier van 1,5 meter breedte in houtschors. Langs het traject komen er 5 zitplaatsen, gaande van een kleine zitplaats met een zitbank en een fietsenstalling, tot grote, langgerekte kunstwerken met hoogteverschillen en kleurgradaties, inspelend op de bestaande beplanting. Aan de zitplaatsen komen speeltoestellen, gekozen op basis van de inspraakgegevens. Die toestellen zullen vervaardigd zijn in robiniahout om het natuurlijke karakter van de spoorwegbedding te respecteren. Er zijn speelruimtes voorzien voor alle leeftijdscategorieën. Er wordt, naast de loopwaaier, ook een fit-o-waaier voorzien, die bestaat uit zeven toestellen die om de 100 meter geplaatst zijn en waar sporters kunnen oefenen, stretchen, ...

In het teken van de aansluiting van de spoorwegbedding op het rond punt aan de Vaartstraat, wordt de verkeersontwikkeling voor de fietsers er gewijzigd en verbeterd.

De zitplaatsen zullen bestaan uit een aaneenschakeling van betonnen elementen. Dit heeft het voordeel dat ze massief en duurzaam zijn. Ze hebben een oppervlakte van 1 bij 1 meter, en bestaan uit modules van verschillende hoogtes : 8 cm, 20 cm, 40 cm, 60 cm en 80 cm. Ze worden gebruikt als zitbank, als trapconstructie, als fietsenstalling en vooral als spelelement voor de kinderen. Dank zij die verschillende hoogtes kunnen ze klimmen, klauteren, eraf springen... De elementen hebben ook een gradatie in kleur : het laagste element is wit, en naarmate ze hoger zijn, zijn ze donkerder van kleur. Ze zijn glad van oppervlak en worden afgewerkt met een doorschijnende beschermlaag tegen vuil en graffiti. Aan elke zitplaats komen er fietsstallingen, zitbanken met of zonder leuning, en één of meer papierkorven. Ter hoogte van de zitplaatsen verandert het profiel van het wandel- en fietspad. Dit maakt het de fietsers duidelijk dat er een kans bestaat dat ze geconfronteerd worden met spelende kinderen.

De eerste zitplaats aan het begin van de spoorwegbedding is de zogenaamde 'meet and greet'. Het is er ideaal om af te spreken. Er is hier een bank – met leuning - van 3 meter, een fietsenstalling en een papierkorf. Naast deze zitplaats komt er een verticaal element in robiniahout dat symbool staat voor de hele inrichting van de spoorwegbedding.

De tweede zitplaats kreeg de omschrijving 'klimmen en klauteren tussen grijs en groen' mee. Ze ligt net na de eerste zitplaats, en is gericht op kinderen én op ouders die een oogje in het zeil willen houden. In het eerste gedeelte is er ruimte voorzien voor het plaatsen van speeltoestellen voor kinderen van nul tot vijf jaar. De betonnen elementen aan de kant van het fietspad vormen een soort keerwand van 40 cm hoogte, zodat de peuters en kleuters niet zomaar op het fietspad kunnen lopen. In het tweede gedeelte is er plaats voorzien voor speeltoestellen voor kinderen van zes tot elf jaar. De stapeling van de betonelementen speelt in op kinderen van die leeftijdsgroep. Aan het begin en aan het einde van die tweede zitplaats is er een fietsenstalling, en er is één bank met rugleuning voorzien.

De derde zitplaats 'speels genieten met het gezin' bevindt zich ter hoogte van het einde van de Sint-Pietersgroenestraat. Die is vooral gericht op volwassenen : er staan ondermeer zitbanken en een picknicktafel. Ze is rechtstreeks te bereiken vanuit de Sint-Pietersgroenestraat via zowel een trap als een schuine helling. Aan de overzijde is er ook een toegang vanuit het Park Ten Poele.

'Centraal op het speelplein' is de vierde zitplaats en die is ingeplant voorbij de Sint-Pieterskerklaan. Het bevindt zich in een formele speelruimte van zowat 500 m². De speeltuigen zijn gericht op alle leeftijden,

van 0 tot 18 jaar. Rondom de speeltuin komt een haag die de spelende kinderen beveiligd tegen de fietsers. Er komen ook twee zitbanken, twee papierkorven en een fietsenstalling. Ter hoogte van deze zitplaats komt ook de aftakking van het fiets- en wandelpad naar de Palingstraat.

De vijfde en laatste zitplaats kreeg de naam 'relax' en de constructie ervan verwijst naar een sofa.

5. De trapconstructies (de heer Frederik Vandamme)

De ingang ter hoogte van het Park Ten Poele is ingericht als een natuurlijke trapconstructie die een overgang vormt vanuit het park naar de spoorwegbedding. Ze bestaat uit gelijkaardige materialen als deze die gebruikt worden voor de aanleg van de speelplaatsen en zitbanken. De trap bestaat uit zittreden en een doorgaand trapelement. De zittreden krijgen aan de bovenzijde een afwerking in hout, waardoor ze comfortabeler aanvoelen. In de talud komt er ook een zacht hellend vlak om de toegang te verzekeren voor mindervalide personen en moeders met een buggy.

De tweede constructie, ter hoogte van het kruispunt van de Sint-Pieterskerklaan met de Palingstraat, is opgevat als een zwevende betonplaat. Ze raakt de spoorwegbedding enkel aan de uiteinden, waar ze gedragen wordt door oude trainrails. Ze heeft wat meer uitstraling en biedt ook een stedelijker aanzicht. Aan de onderzijde begint ze heel breed, waarna ze versmalt naargelang ze verder naar boven klimt. De leuning bovenop de tunnel ernaast - boven de Sint-Pieterskerklaan - krijgen hetzelfde uitzicht als de leuning van de trapconstructie. Ook hier worden oude treinsporen verwerkt als steunelementen voor de leuning. In de trapconstructie zelf komen er nog twee 'sporen' die herinneren aan de vroegere spoorweg.

6. Vraagstelling

6.1. **De heer Patrick Anthone**, buurtwerker bij de stedelijke dienst Preventie, drukt zijn appreciatie uit, maar heeft toch enkele bedenkingen :

- De Groendienst verricht op Sint-Pieters weliswaar prachtig werk, maar heeft nu al handen te kort. Het project oogt heel mooi, maar wie zal ervoor zorgen dat het mooi blijft?
- Aan het begin, kant Vaartstraat, komt er een speelzone voor kleine kinderen. Ik denk dat dat overbodig is, omdat er geen bewoning is in de buurt, en kleine kinderen sowieso weinig mobiel zijn. Misschien kan je die eerste zone gewoon laten vallen ?
- Er komt een verbinding met Park Ten Poele. Kunnen we dit park niet meteen in die opwaardering mee betrekken?

De heer Willy Adriansens:

Het is inderdaad zo dat groen aanleggen één zaak is, maar het onderhouden een andere. We maken bij de Stad Brugge dezelfde evolutie mee als in de land- en tuinbouw, meer bepaald die van een sterke mechanisering. Het aantal arbeidskrachten is inderdaad niet toegenomen, maar er is sterk geïnvesteerd in mechanisatie. Bovendien heeft de regiegroep van Sint-Pieters als eerste de stap gezet naar *harmonisch parkbeheer*. Dit is een nieuwe ontwikkeling in groenonderhoud, waarbij het de bedoeling is om ten eerste geen pesticiden te gebruiken, en ten tweede de groenzones op een natuurlijke manier te gaan

onderhouden. Dit was een echt zoekproces dat ons moest leren leven met een andere kijk op 'goed onderhouden groenzones'. Waar we gewoon waren onbegroeide, zwarte aarde te zien onder de struiken, moeten we nu wennen aan het uitzicht van *gelaagde opbouw*, waar we nu als ondergrond een kruidlaag krijgen, met daarboven de heesters en tenslotte de bomen.

Wat het speelpleintje tegenaan het rond punt betreft, kunnen we stellen dat het hele project opgevat werd als één grote, langgerekte groenzone van anderhalve kilometer lang. Het is dus niet zo dat er uitgekeken werd naar de nabijheid van bewoning en dergelijke, ... Het is een recreatiezone waar de mensen naar toe komen om te wandelen, te fietsen, te joggen, te spelen.... Het is één langgerekt terrein waar iedereen zijn gading vindt, waar je niet ter plekke blijft, maar waar je van de ene verrassing in de andere komt. In feite begint de groenstrook al tegenaan de Krakelebrug, sluit ter hoogte van het rond punt naadloos aan op de spoorwegbedding, en loopt zelfs nog verder door in het Duivekeetbos. Op verschillende plaatsen krijg je nu die spelterreinen, die niet zozeer bedoeld zijn als volwaardige speeltuinen, maar veeleer als spelprikkels langsheen die recreatieve zone.

De heer burgemeester Patrick Moenaert :

De bezorgdheid over de toestand van het Park Ten Poele is terecht. Denk maar aan het paviljoen, dat te kampen heeft met betonrot. We moeten verhinderen dat het onveilig wordt. We hebben één en ander besproken met de eerste eigenaar, de heer Desimpel, maar moesten vaststellen dat er weinig gebeurde met onze suggesties. Ik stel voor dat we opnieuw contact nemen, nu met de huidige eigenaars. Als er daaruit op heel korte termijn geen antwoorden komen die ons geruststellen, zullen we ze in gebreke stellen. Het gaat tenslotte om de veiligheid van de mensen.

Verder kan ik nog meegeven dat het ontslibben van de grachten voorzien is voor februari of maart.

6.2. De heer Marc Rau, Blankenbergse Steenweg 220 :

- Het fietspad wordt blijkbaar op sommige plaatsen afgeboord met een opstaande rand van 40 cm. Brengt dit geen gevaar mee voor de fietsers?
- Op de rondleiding in juni was er nog sprake van om eventueel ook bromfietsen toe te laten. Is dit nu achterhaald?
- Wat is de timing voor de realisatie van het project?

De heer Tim Verhofstadt :

Wat het fietspad betreft : we hebben hier een fietspad van 2,5 meter breedte, waar wettelijk in feite slechts 2 meter voorzien is. Ter hoogte van elke zitplaats wordt het fietspad zelfs 3 meter breed. Bovendien krijgt het fietspad ter hoogte van die zitplaatsen steeds een herkenbare profielwijziging, zodat de fietsers tijdig gewaarschuwd zijn. De opstand werd er trouwens voorzien als veiligheidsdrempel voor de spelende kinderen.

In samenspraak met de Verkeersdienst van de Politie zullen we geen bromfietsen toelaten. Die kunnen de Sint-Pietersgroenestraat volgen.

De heer Patrick Cardinael :

We nemen de resultaten van deze inspraakvergadering mee om te komen tot een definitief ontwerp. Het is de bedoeling dit definitieve plan voor te leggen aan de Gemeenteraad in april of ten laatste mei. Daarna volgt de aanbestedingsprocedure, zodat wij hopen dat we in september of oktober kunnen starten.

De heer Willy Adriansens :

We moeten wel ook nog een stedenbouwkundige vergunning krijgen, en dit hebben we zelf niet in de hand. Dat duurt wel eens twee à drie maand op zich laten wachten, vandaar... We hopen echter kort na de zomer te kunnen starten.

6.3. De heer Jean-Pierre Van Loocke, Communicatiedienst :

Ik hoorde van de Jeugdendienst dat er voor de speeltoestellen een soort wedstrijd uitgeschreven werd.

De heer Patrick Cardinael :

Je hebt gemerkt bij de voorstelling van het plan dat de speelvoorzieningen ingetekend zijn, maar dat er nog geen specifieke speeltoestellen ingevuld zijn. Het is onze bedoeling om voor het volledige pakket van alle speeltoestellen een globale offerteaanvraag uit te schrijven, waarin we onze eisen stellen qua creativiteit, duurzaamheid, sterkte van de materialen ... De verschillende voorstellen van de firma's worden dan door de Groendienst en de Jeugdendienst samen beoordeeld, en voorgelegd aan een groep kinderen, die er hun mening over kunnen vellen. Op basis van dit overleg maken we dan onze specifieke keuze. Ditzelfde principe hebben we gevolgd bij de aanleg van het Graaf Visartpark en voor het Sint-Donaaspark in Zeebrugge, en dit gaf bijzonder goede resultaten.

6.4 De heer Frank Verheye, SAK Sint-Pieters, Oostendse Steenweg 49 :

Het talud langs de Sint-Pietersgroenestraat is niet overal even dicht begroeid. Kan er daar iets mee gedaan worden zodat de privacy van de bewoners verzekerd wordt?

De heer Patrick Cardinael :

We voorzien inderdaad een pakket beplanting, met de bedoeling te komen tot een volledig groenscherm. Reeds tijdens de wandeling kregen we de opmerking dat er gevreesd werd voor inkijk. Waar die kans bestaat, komt er dus aanvullende beplanting. Hou er wel rekening mee dat die beplanting soms moet gesnoeid worden, en dat er dus om de acht tot tien jaar tijdelijk wel minder afscherming kan zijn. Dit zal wel gespreid gebeuren, zodat er nooit een volledige kaalkap komt.

6.5 De heer Patrick Dhaenens, ACV, Jezuietengoed 21 bus 11.

- Hoeveel fietsparking komt er aan het begin van de berm? Er zijn tegenwoordig nogal wat dames die aan start-to-run doen. De 'meet and greet' is ideaal om er af te spreken, en er je fiets achter te laten om dan te beginnen lopen. Het is trouwens een ideale afstand : anderhalve kilometer, heen en terug maakt dat drie kilometer. Ik kan me voorstellen dat die site tamelijk populair wordt.

- De houten bruggetjes in het Park Ten Poele zijn bij regenweer en zeker bij sneeuw tamelijk glad. Zullen de trapconstructies er dan niet gevaarlijk bijliggen?

De heer Tim Verhofstadt :

Voorlopig is er aan de 'meet and greet' stalling voorzien voor drie fietsen. We kunnen afwachten hoe groot de vraag is, en er na evaluatie eventueel bijplaatsen – er is ruimte genoeg. Het is echter niet opportuun nu al veel stallingen te voorzien die eventueel nooit gebruikt worden.

Wat de gladheid betreft : er is wel een duidelijk verschil tussen hout en beton. Bij een houten ondergrond krijg je schimmelvorming die ervoor zorgt dat het oppervlak glad wordt. Beton heeft dit heel wat minder. Bovendien is er op de elementen een beschermlaag aangebracht. Mos of schimmel kunnen daardoor heel gemakkelijk verwijderd worden.

Bovendien worden het wandel- en fietspad en de brugconstructies ongetwijfeld opgenomen in het sneeuw- en ijselbestrijdingsplan, dat ervoor zorgt dat de wegen sneeuwvrij gemaakt worden.

6.6. Mevrouw Sofie Moreeuw, Sint-Pieterskerklaan 6 :

- Komt er voldoende verlichting? Het fietspad dat vertrekt aan de Krakele vind ik niet altijd even veilig.
- Wat met het zwerfvuil ? Ik merk dat er wel papierkorven voorzien zijn, maar als je een kunstwerk wil maken met alle blikjes die je op de hoek van de Sint-Pieterskerklaan vindt, ... dan denk ik dat het een grote zal zijn.
- Wordt er ter hoogte van het speelplein voor jongeren tot 18 jaar extra politietoezicht voorzien ?

De heer Schepen Franky Demon :

In het ontwerp dat nu voorligt is het de bedoeling verlichting te plaatsen, al dan niet dynamisch. Dynamische verlichting houdt in dat dat lampen gestuurd worden met bewegingssensoren. Maar dit houden we nog even in het midden. In elk geval komt er hier verlichting. Voor het tweede deel, richting geboortebos, waarschijnlijk niet maar hiervoor is er nog niets concreets bepaald. Zoals gezegd is dit momenteel nog hangende vanwege de ontwikkelingen voor het derde spoor, en komt dit hier dan ook nog niet ter sprake.

De heer Tim Verhofstadt :

Hoe jammer ook, als er vuilnisbakjes staan zijn er nog steeds mensen die vinden dat ze de vuilnis ernaast moeten gooien. Onze Groendienst doet zijn ronde, twee maal per week, ook op de sportvelden. Je kunt niet verwachten dat we dagelijks het zwerfvuil gaan opruimen, maar het is een aandachtspunt. Zo ook voor het Park Ten Poele : we hebben daar een tijdlang extra inspanningen gedaan, en iedereen is het ermee eens dat het er veel verbeterd is. Samen met de ingrepen die de burgemeester ervoor doet, doen we onze best om dit park leefbaar te houden, en zullen we ook op de bedding rondgaan, maar zoals gezegd kan ik niet beloven dat dit dagelijks zal gebeuren.

(Een bewoner in de zaal wijst er nog op dat het vaak de bewoners zelf zijn die ervoor zorgen dat de vuilnismandjes vol zijn door er zaken in te gooien die bij het gewone huisvuil horen).

De heer burgemeester :

We spreken af met de wijkinspecteurs van Sint-Pieters dat ze zeker de speelplekken voor de oudsten ook in hun rondes opnemen.

6.7. De heer Patrick Keersebilck, Sint-Pieterskerklaan 121

Welke soort begroeiing wordt er voorzien ?

De heer Tim Verhofstadt :

Als bijkomende vegetatie denken we vooral aan bodembedekkers en gazon. Onder de speeltoestellen voorzien we houtpulp of zand.

6.8. Mevrouw Van Damme, Sint-Pietersgroenestraat.

Ter hoogte van het Park Ten Poele is er op de berm zowel een schuine helling als een trap ingetekend. Is die trap hier niet overbodig ?

De heer Frederik Vandamme :

Ter hoogte van die trap komt de Sint-Pietersnoordstraat uit op de bedding. We verwachten dan ook dat er veel mensen uit de wijk precies op die plaats de talud zullen willen opgaan. We hebben daar dus treden voorzien om die mensen de mogelijkheid te geven dit te doen, en bovendien heb je aan de overzijde de mogelijkheid naar het Park Ten Poele af te dalen. Maar als je dit voorziet, moet je meteen ook aan mindervalide mensen denken, vandaar dat er ook een helling komt.

7. Slotwoord (De heer Jean-Pierre Van Loocke)

De heer Jean-Pierre Van Loocke bedankt panelleden, buurtbewoners en perslui voor hun aanwezigheid en hun bijdrage tot het welslagen van deze vergadering en sluit de vergadering omstreeks 21.30 uur af.